

λοιπο αυτό (237.742.518 δρχ.). Ότι ο πρώτος εναγόμενος οφειλέτης, με τα υπ' αριθμ. α') .../16.8.1991 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Βερούας Χ.Π. και β') .../17.3.1992 και .../17.3.1992 συμβόλαια της συμβολαιογράφου Νάουσας Ζ.Ζ. μεταβίβασε λόγω γονικής παροχής με το πρώτο και λόγω πωλήσεως με τα δύο άλλα και κατά πλήρη κυριότητα και ψιλή κυριότητα, αντίστοιχα, στις δεύτερη και τρίτη εναγόμενες θυγατέρες του τα ακίνητα, τα οποία λεπτομερώς κατά θέση, όρια, έκταση και αξία περιγράφονται στην αγωγή. Ότι ο εναγόμενος αυτός οφειλέτης προέβη στις μεταβιβάσεις αυτές με το σκοπό να βλάψει την ενάγουσα δανείστρια Τράπεζα, δηλαδή να ματαιώσει την ικανοποίηση της προαναφερθείσας απαίτησής της κατ' αυτού. Ότι οι δεύτερη και τρίτη εναγόμενες θυγατέρες του, υπέρ των οποίων έγιναν οι απαλλοτριώσεις αυτές, γνώριζαν ότι αυτές γίνονται προς το σκοπό βλάβης της ενάγουσας. Και ότι μετά τις απαλλοτριώσεις αυτές ο πρώτος εναγόμενος οφειλέτης στερείται παντελώς εμφανούς περιουσίας και έτσι καθίσταται αδύνατη η ικανοποίηση της απαίτησής της ενάγουσας.

Και με βάση αυτά ζητάει τη διάρρηξη των ενλόγω δικαιοπραξιών και την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που βρίσκονταν πριν από αυτές. Έτσι όπως έχει η αγωγή, είναι, σύμφωνα με όσα έχουν αναπτυχθεί στην αρχή της αιτιολογίας αυτής, νομικά βάσιμη και στηρίζεται στις προαναφερθείσες διατάξεις, ενόψει του ότι, όπως εκτίθεται σ' αυτήν, το οριστικό κλείσιμο του λογαριασμού, από το οποίο προέκυψε η επίδικη απαίτηση της ενάγουσας, έγινε πριν από την άσκηση της αγωγής και κατά συνέπεια και πριν από την πρώτη συζήτησή της. Το Πρωτοβάθμιο συνεπώς Δικαστήριο, που με την εκκαλούμενη απόφασή του απέρριψε την αγωγή ως νομικά αβάσιμη με τη σκέψη ότι με όσα εκτίθενται σ' αυτήν η ενάγουσα δεν είχε γεγεννημένη απαίτηση κατά τον χρόνο της απαλλοτριώσεως, αφού αυτή έγινε πριν από το οριστικό κλείσιμο του λογαριασμού, έσφαλε. Γι' αυτό η έφεση, με τους λόγους της οποίας η εκκαλούσα παραπονεύεται για το σφάλμα αυτό, πρέπει να γίνει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη και να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση.

ΕΜΠΙΡΑΓΜΑΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΠολΠρΘεσ 17674/1997

Πρόεδρος: Αργύριος Αθανασίου.

Δικαστές: Σ. Κοσμίδης, Ι. Ψώνη (εισηγήτρια).

Δικηγόροι: Α. Αγγελινούδης - Θ. Βασματζής, Χ. Κούσουλας - Κ. Βαμβακίδης.

(3, 54, 78 ΟθΝΠΓ· 49, 50 ν. 2052/1920· 101-104 Δ/μα

11/12.11.1929· 17, 18, 19 ν. 1540/1938· 2 ν. 147/1914· 7, 16 ν. ΔΡΑΔ/1913· 1041, 1045, 1051, 1108 ΑΚ· 64, 65 ΕιοΝΑΚ· 216, 262 ΚΠολΔ· 1 § 53 β.δ. 13.5/10.7.1939· 1 § 5, 3 β.δ. 24/31.10.1940· Σύμβαση της Άγκυρας της 10ης Ιουνίου 1930).

Οθωμανικό δίκαιο· η κυριότητα των αγρών που είναι δημόσιες γαίες ανήκει στο Δημόσιο, η δε παραχώρηση αυτών σε ιδιώτες γίνεται με τη χορήγηση τίτλου (ταπίου), με τον οποίο παρέχεται δικαίωμα διηνεκούς εξουσιάζσεως (τεσσαρούφ)· για την κτήση του δικαιώματος εξουσιάζσεως αρκεί η πραγματική κατάσταση της δεκαετούς κατοχής και καλλιέργειας των γαιών, χωρίς δικαστική αμφισβήτηση και δεν απαιτείται να έχει εκδοθεί και τίτλος (ταπι), ο οποίος είναι απλώς αποδευκτικό και όχι ουσιαστικό στοιχείο· όποιος έχει το δικαίωμα εξουσιάζσεως αποκτά δικαίωμα πλήρους και αμετάκλητης κυριότητας κατά τα 4/5 εξ αδιαιρέτου και το Δημόσιο κατά το 1/5 εξ αδιαιρέτου του κτήματος, χωρίς εγγραφή στα βιβλία μεταγραφών· το δικαίωμα της διηνεκούς εξουσιάζσεως ήταν ανάλογο με τη νομή του βυζαντινωρωμαϊκού δικαίου· ακίνητο που υπάγεται στην κατηγορία των δημοσίων γαιών του οθωμανικού νόμου δεν ήταν δυνατόν να αποκτηθεί με χρησικτησία από ιδιώτη, διότι το οθωμανικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει τον θεσμό της χρησικτησίας· εάν όμως στο ακίνητο αυτό ιδιώτης είχε αποκτήσει δικαίωμα εξουσιάζσεως (τεσσαρούφ), το οποίο μετατράπηκε σε δικαίωμα πλήρους κυριότητας, τότε το ακίνητο, μη περιερχόμενο στην κυριότητα του Δημοσίου, μπορεί να χρησιδεσποσθεί.

Χρησικτησία έκτακτη· βυζαντινωρωμαϊκό δίκαιο· ανάγκη συμπλήρωσης συνεχούς 30ετούς νομής· δυνατότητα συνυπολογισμού του χρόνου νομής των προκτητήδων για τον συνυπολογισμό, δεν απαιτείται διαδοχή στο δικαίωμα κυριότητας πάνω στο πράγμα, αλλά αρκεί διαδοχή (ειδική ή καθολική) στη νομή του πράγματος· συνυπολογισμός χρόνου που έχει διαρρέψει κατά ένα μέρος κατά τη διάρκεια της ισχύος του Αστικού Κώδικα και κατά ένα μέρος κατά τη διάρκεια ισχύος του βυζαντινωρωμαϊκού δικαίου (άρθρ. 64, 65 ΕιοΝΑΚ).

Αγωγή αναγνωριστική· μη νόμιμο το αίτημα να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινώς εκτελεστική.

Αγωγή αρνητική· παραδεκτά σωρεύεται με αγωγή αναγνωριστική κυριότητας· τα επικαλούμενα προς θεμελίωση της αρνητικής αγωγής πραγματικά περιστατικά πρέπει να στοιχειοθετούν παράνομη διατάραξη και όχι απλή αμφισβήτηση του δικαιώματος του ενάγοντος.

Χρησικτησία τακτική· προβολή ισχυρισμού κατ' ένσταση· για την πληρότητα του ισχυρισμού, ο εναγόμενος πρέπει να επικαλείται άσκηση νομής με καλή πίστη.

Ανταλλάξιμα ακίνητα· οι αξιώσεις για εμπράγματα δικαιώματα επί των ανταλλαξίμων ακινήτων παραγράφονται μετά πάροδο έτους από τη γνώση από τους ενδιαφερόμενους της καταλήψεως των κτημάτων αυτών ως ανταλλαξίμων, η οποία (γνώση) προκύπτει από τις προβλεπόμενες από τη σχετική νομοθεσία κοινοποιήσεις προς αυτούς· ειδικότερα, για τα ακίνητα που έχουν καταληφθεί από την ΕΤΕ, η παραγραφή αρχίζει από την κοινοποίηση του πρωτοκόλλου καταλήψεως προς τους κατόχους των κτημάτων αυτών ή της ζητήσεως από αυτούς ενοικίων, ανεξάρτητα από τον χρόνο που έγινε η κατάληψη, δεν αρκεί δε για την έναρξη του χρόνου της παραγραφής η με οποιονδήποτε τρόπο

γνώση από τους ενδιαφερόμενους της κατάληψης του κτήματος· οι προϋποθέσεις της έναρξης του χρόνου της ετήσιας παραγραφής δεν άλλαξαν με τις παρατάσεις που δόθηκαν από το νομοθέτη για την άσκηση της σχετικής αγωγής· η διάταξη του άρθρου 3 β.δ. 24/31.10.1940, με την οποία απαγγέλλεται η παραγραφή της αξίωσης του αιτούντος για τη διεκδίκηση των εμπραγμάτων δικαιωμάτων του είναι ανίσχυση, διότι έχει τεθεί χωρίς τη νομοθετική εξουσιοδότηση του α.ν. 1909/1939.

Σύμβαση της Άγκυρας (10.6.1930)· ανταλλαγή ελληνοτουρκικών πληθυσμών· το Ελληνικό Δημόσιο μπορεί να διεκδικήσει και να επιδιώξει την εγκατάστασή του στα ακίνητα που περιήλθαν στην κυριότητά του, ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων, κατά τους ορισμούς του κοινού δικαίου, εφόσον ισχυρισθεί και αποδείξει ότι η κατάληψη των ακινήτων αυτών από το Ελληνικό Δημόσιο έγινε πριν από την έναρξη της ισχύος της Συμβάσεως (23.7.1930), ότι ήταν πραγματική και ότι εγκρίθηκε από τη Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής Πληθυσμών.

Δίκη· επιτρεπτή η επικουρική προβολή αντιφατικών ισχυρισμών.

Κατά το άρθρο 3 του Οθωμανικού Νόμου «περί Γαιών» της 7 Ραμαζάν 1274 (για εμάς 1856), του οποίου οι διατάξεις που ρυθμίζουν τα επί των γαιών ιδιωτικές φύσης δικαιώματα, διατηρήθηκαν σε ισχύ στις Νέες Χώρες, με το άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 147/1914, η κυριότητα των αγρών, οι οποίοι είναι δημόσιες γαίες, ανήκει στο Δημόσιο, η δε παραχώρηση αυτών σε ιδιώτες γίνεται με τη χορήγηση τίτλου (ταπίου), με τον οποίο παρέχεται σ' αυτούς δικαίωμα όχι κυριότητας αλλά διηνεκούς εξουσιάσεως (τεσσαρούφ). Εξάλλου, από το άρθρο 78 του ιδίου νόμου «περί Γαιών», σε συνδυασμό προς το άρθρο 8 των οδηγιών περί εγγράφου ταπίων της Υ. Σαμπάν 1276 προκύπτει ότι, για την κτήση του δικαιώματος αυτού της εξουσιάσεως, αρκεί μόνη η πραγματική κατάσταση της, επί δεκαετία, χωρίς δικαστική αμφισβήτηση, κατοχής και καλλιέργειας των γαιών, στις οποίες αναφέρεται το δικαίωμα αυτό από τον εξουσίασαντα και δεν απαιτείται να εκδοθεί στο όνομα αυτού και τίτλος (ταπί), ο οποίος είναι απλώς αποδεικτικό μέσο και όχι ουσιαστικό στοιχείο. Αυτή η κτήση του δικαιώματος της εξουσιάσεως με δεκαετή κατοχή αναγνωρίστηκε και από το άρθρο 2 του 2468 Διατάγματος της προσωρινής Κυβερνήσεως της Θεσσαλονίκης, το οποίο κυρώθηκε με το ν. 1072/1917, καθώς και από το άρθρο 50 του ν. 2052/1920, εφόσον η δεκαετία της κατοχής συμπληρώθηκε μέχρι τις 20 Μαΐου 1917, με το άρθρο 49 του τελευταίου νόμου ορίστηκε περαιτέρω ότι όποιος έχει το δικαίωμα εξουσιάσεως αποκτάει δικαίωμα πλήρους και αμετάκλητης κυριότητας, κατά τα 4/5 εξ αδιαιρέτου του κτήματος, το δε Δημόσιο, δικαίωμα συγκυριότητας και συνδιακατοχής, κατά το υπόλοιπο 1/5, το οποίο όμως δικαίωμα του Ελλ. Δη-

μοσίου, δυνάμει των άρθρων 101-104 του διατάγματος της 11/12.11.1929, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρ. 2 του ν. 4229/1929 και τροποποιήθηκε με τα άρθρα 17, 18 και 19 του ν. 1540/1938, περιήλθε αυτοδικαίως και χωρίς εγγραφή στα βιβλία μεταγραφών, στους, κατά την έναρξη της ισχύος του Διατάγματος αυτού, συνιδιοκτήτες κατά τα 4/5. Το ενλόγω δικαίωμα της διηνεκούς εξουσιάσεως δημοσίων αγρών ήταν ανάλογο με τη νομή του Β.Ρ. δικαίου και, μετά τον θάνατο του εξουσιάζοντος, μετέβαινε, με υπεισέλυσή στην κληρονομία του, στα τέκνα αυτού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 54 του παραπάνω Οθωμ. Νόμου «Περί Γαιών» και των ν. 12 Πανδ. (28.7), 14 παρ. 8 (11.7) 69 Πανδ. (29.2), ν. 12 Π (38.16), 3 Εισ. (2.19) Θεμ.Φ.3 (3.19) του Β.Ρ. δικαίου, το οποίο ίσχυε κατά τους νόμους αυτούς και επί Τουρκοκρατίας στην Ελλάδα, ως προς τους Χριστιανούς υπηκόους του Οθωμ. Κράτους, δυνάμει σουλτανικών Φερμανιών, μετά δε την απελευθέρωση της Βόρειας Ελλάδας από τον τουρκικό ζυγό εξακολούθησε να ισχύει σ' αυτήν, όπως και οι παραπάνω διατάξεις του Οθωμ. Νόμου «Περί Γαιών», δυνάμει του προαναφερθέντος άρθρου 2 του ν. 147/1914 και του άρθρου 7 του νόμου ΔΡΑΔ/1913, ο οποίος, κατά το άρθρο 16 αυτού, εφαρμόστηκε στις Νέες Χώρες αναδρομικά από τις 6 Οκτωβρίου 1912. Ενόψει αυτών, εφόσον, μετά τον θάνατο του ασκούντος δικαίωμα εξουσιάσεως επί δημοσίου αγρού, τα τέκνα αυτού υπεισέλησαν στην κληρονομία του και συνέχισαν να ασκούν το δικαίωμα αυτό, μετά από δεκαετή αδιαμφισβήτητη κατοχή και καλλιέργεια του αγρού αυτού, που συμπληρώθηκε στο πρόσωπο αυτών ή του κληροδοτηθέντος μέχρι τις 20 Μαΐου 1917, γίνονταν κύριοι του ενλόγω αγρού, τα τέκνα αυτού, κατά τις παραπάνω διατάξεις του άρθρου 49 του ν. 2052/20 και των άρθρων 101-104 του διατάγματος της 11/12.11.1929, κατά τις οποίες κρίνεται και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, η κτήση της κυριότητας αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Εισαγ. Νόμου του Κώδικα αυτού (ολ. ΑΠ 409/63 ΝοΒ 12.97, ΑΠ 446/92 ΕλλΔνη 34.1343, ΑΠ 749/89 Δνη 31.1258, ΑΠ 422/1989 ΕλλΔνη 31.1431, ΑΠ 564/1980 ΝοΒ 28.1953, ΑΠ 563/1979 ΝοΒ 27.1600, ΑΠ 661/1973 ΑρχΝ 25.205, ΑΠ 219/1967 ΑρχΝ 18.435, ΑΠ 43/1967 ΕΕΝ 34.423, ΕφΘεσ 1997/1975 ΝοΒ 24.811).

Εξάλλου, όταν ένα ακίνητο υπάγεται στην κατηγορία των δημοσίων γαιών του Οθωμανικού νόμου, δεν ήταν δυνατόν να αποκτηθεί κατά κυριότητα με χρησικτησία από ιδιώτη, διότι, όπως προκύπτει από τα άρθρα 1248 και 1614 του Οθωμ. Αστ. Κώδικα, η χρησικτησία δεν αναγνωρίζεται από αυτόν ως τρόπος

κτήσεως κυριότητας (ΑΠ 1712/83 ΝοΒ 32.1728, ΑΠ 1053/82 ΝοΒ 31.106).

Εάν όμως στο ακίνητο αυτό ο ιδιώτης απέκτησε δικαίωμα εξουσιάζσεως (τεσσαρούφ), το οποίο, κατά τα προαναφερθέντα, μετατράπηκε σε δικαίωμα πλήρους κυριότητας, τότε το ακίνητο αυτό, μη περιεχόμενο στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, μπορεί να χρησιδεσποσθεί (ΕφΘεσ 1897/75), διότι το άρθρ. 21 ν.δ. της 21.4/6.5.1920 θέσπισε το απαράγραπτο των δικαιωμάτων επί των ακινήτων κτημάτων που περιήλθε στο Δημόσιο (ΑΠ 406/74 ΝοΒ 22.1384). Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 8 παρ. 1 Κωδ. (7.39), ν. 9 παρ. 1 Πανδ. (50.14), ν. 2 παρ. 20 Πανδ. (41.4), ν. 6 παρ. 1 Πανδ. (44.3), ν. 76 παρ. 1 Πανδ. (18.1) και ν. 7 παρ. 3 Πανδ. (23.3) του Β.Ρ. Δικαίου, που ίσχυε πριν από τον Αστικό Κώδικα, μπορούσε να αποκτηθεί η κυριότητα ακινήτου με έκτακτη χρησικτησία κατά την άσκηση νομής πάνω σ' αυτό με καλή πίστη και διάνοια κυρίου για χρονικό διάστημα μιας συνεχούς 30ετίας, με τη δυνατότητα αυτού που χρησιδεσποζε να συνυπολογίσει στον χρόνο της ιδίας του νομής και εκείνο του δικαιοπαρόχου του, εφόσον είχε γίνει με νόμιμο τρόπο καθολικός ή ειδικός διάδοχος αυτού (ολ. ΑΠ 75/87 ΝοΒ 37.84). Επίσης, από τις διατάξεις των άρθρων 249, 271, 974, 976, 1043 και 1051 ΑΚ συνάγεται ότι στην έκτακτη χρησικτησία, για την οποία δεν απαιτείται νόμιμος τίτλος ή καλή πίστη, προκειμένου να συνυπολογισθεί η νομή των προκτητόρων εκείνου που χρησιδεσποζεί το πράγμα κινήτο ή ακίνητο, δεν απαιτείται καθολική ή ειδική διαδοχή στο δικαίωμα της κυριότητας πάνω στο πράγμα, αλλά αρκεί απλώς η διαδοχή (καθολική ή ειδική) στη νομή του πράγματος. Απ' αυτά προκύπτει ότι ο καθολικός ή ειδικός διάδοχος στη νομή δικαιούται να προσμετρήσει στο δικό του χρόνο νομής και αυτόν του δικαιοπαρόχου του και έτσι, άμα συμπληρωθεί από αυτόν τον συνυπολογισμό ο χρόνος που απαιτείται για τη χρησικτησία, να γίνει κύριος του πράγματος (ολ. ΑΠ 1593/79 ΝοΒ 28.1120). Ο χρόνος που απαιτείται για την έκτακτη χρησικτησία ανέρχεται σε 20 χρόνια, εφόσον όλος αυτός ο χρόνος έχει διαρρέυσει από τις 23.2.1946 και μετά (1045 ΑΚ), αν πρόκειται όμως για συνυπολογισμό χρόνου που έχει διαρρέυσει κατά ένα μέρος του κατά τη διάρκεια ισχύος του ΑΚ και κατά ένα μέρος του κατά τη διάρκεια ισχύος του Β.Ρ. Δικαίου, τότε, κατ' εφαρμογή των άρθρ. 64 και 65 ΕισΝΑΚ, αν με τον συνυπολογισμό του χρόνου που έχει διαρρέυσει πριν από τον ΑΚ υπολείπεται προς συμπλήρωση του χρόνου των 30 ετών που απαιτείται κατά το προηγούμενο δίκαιο χρόνος μικρότερος των 20 ετών, θα εφαρμοστεί

το προηγούμενο δίκαιο και η 30ετία θα αρχίσει από την έναρξη της νομής του δικαιοπαρόχου, αν δε, αντίθετα, υπολείπεται χρόνος μεγαλύτερος των 20 ετών, θα εφαρμοσθεί ο ΑΚ και η 20ετία που καθορίζεται απ' αυτόν θα αρχίσει από την ισχύ τούτου (23.2. 1946).

Στην προκειμένη περίπτωση, με την κρινόμενη αγωγή, όπως παραδεκτά συμπληρώθηκε με τις προτάσεις και κατά την εκτίμηση του δικογράφου της, ο ενάγων εκδέτει ότι κατέστη κύριος του ήδη οικοπέδου, πρώην αγρού, που βρίσκεται στην κτηματική περιοχή Εξοχής Ασβεστοχωρίου, όπως ειδικότερα περιγράφεται στην αγωγή κατά θέση, έκταση και όρια, αξίας 6.000.000 δρχ., δυνάμει του αναφερόμενου συμβολαίου νόμιμα μεταγεγραμμένου εξ αγοράς παρά του Α.Π., στον οποίο είχε περιέλθει εξ αγοράς παρά του Ε.Γ. του αναφερόμενου συμβολαίου νόμιμα μεταγεγραμμένου. Ότι στον τελευταίο περιήλθε εξ αγοράς παρά του Ν.Ν., με τα αναφερόμενα δύο συμβόλαια νόμιμα μεταγεγραμμένα, στον δε παραπάνω επίσης εξ αγοράς του Ι.Σ. σε μεγαλύτερη έκταση και στον τελευταίο εξ αγοράς το έτος 1934 δυνάμει του αναφερόμενου νόμιμα μεταγεγραμμένου συμβολαίου παρά της Ν.Ν. και Ε.Σ.. Ότι οι παραπάνω εξουσίαζαν τον αγρό-άμπελο εκτάσεως ενός παλαιού στρέμματος, τμήμα του οποίου αποτελεί και το επίδικο, καλλιεργώντας αυτόν κατά τη δεκαετία 1907-1917 χωρίς δικαστική αμφισβήτηση, είχε δε περιέλθει σε αυτές εκ κληρονομίας του αποδιώσαντος κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας Γ.Ν. (συζύγου και πατέρα τους, αντίστοιχα), ο οποίος εξουσίαζε επίσης τον ως άνω αγρό, που είχε περιέλθει σ' αυτόν εκ κληρονομίας του αρχικού εξουσιαστή πατέρα του Μ.Ν., στον οποίο είχε παραχωρηθεί δικαίωμα εξουσιάζσεως με το 20 ταπί 1275 (24.5.1859). Ότι όλοι οι παραπάνω απώτεροι και απώτατοι δικαιοπάροχοί του και στη συνέχεια ο ίδιος νέμονταν και κατείχαν το επίδικο με καλή πίστη και διάνοια κυρίου και μάλιστα το καλλιεργούσαν με σπυροφόρα δένδρα και καλλωπιστικά φυτά, και ανήγειραν καφεζυθοπωλείο και στη συνέχεια μονώροφη κατοικία. Τέλος, εκτίθεται ότι το εναγόμενο συμπεριέλαβε το ενλόγω ακίνητο στην υπ' αυτού αγορασθείσα από το Ελληνικό Δημόσιο έκταση 500 στρεμμάτων, αμφισβητώντας έτσι την κυριότητά του. Επιδιώκεται δε με την αγωγή να αναγνωρισθεί το δικαίωμα κυριότητάς του στο επίδικο, να απαγορευθεί στο εναγόμενο κάθε πράξη με την οποία προσβάλλεται η νομή, κατοχή και κυριότητά του σ' αυτό, να κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή η απόφαση και να καταδικασθεί το εναγόμενο στην πληρωμή των δικαστικών του εξόδων.

Η αγωγή, περίληψη της οποίας έχει εγγραφεί εμπρόθεσμα στα βιβλία διεκδικήσεων του Υποθηκοφυ-

λακείου Νεάπολης Θεσσαλονίκης, και δεδομένου ότι το εναγόμενο Α.Π.Θ. απολαύει όλα τα προνόμια του Δημοσίου κατά το άρθρο 22 του ν.δ/τος της 25/25.1.1925, τηρήθηκε η προβλεπόμενη από το άρθρο 8 α.ν. 1539/1938 προδικασία, γεγονός που δεν αμφισβητείται από το τελευταίο, φέρεται για να δικασθεί ενώπιον του αρμοδίου καθ' ύλην και κατά τόπο Δικαστηρίου κατά την προκείμενη τακτική διαδικασία (άρθρα 9, 11, 14 παρ.2, 18, 29 ΚΠολΔ), απορριπτομένου ως νόμω αβάσμιου του ισχυρισμού του εναγομένου, ότι η συζήτησή της πρέπει να ανασταλεί, γιατί ο ενάγων δεν επέδωσε στην αρμόδια ΔΟΥ αντίγραφο της κρινόμενης αγωγής, καθόσον η διάταξη του άρθρου 33 ν. 1289/82 έχει καταργηθεί με το άρθρ. 37 παρ. 1, 2 του ν. 2065/92, και τούτο ανεξάρτητα του ότι οι ενάγοντες έχουν κοινοποιήσει αντίγραφο της αγωγής τους στην Γ' ΔΟΥ Θεσσαλονίκης.

Με αυτό το ιστορικό και αίτημα, κατά το αναγνωριστικό της αίτημα, είναι πλήρως ορισμένη, αφού περιέχονται σ' αυτήν όλα τα κατά νόμο στοιχεία για τη θεμελίωσή της, ήτοι τόσο αυτά που αφορούν την κτήση κυριότητας επί του επιδίκου από τον ενάγοντα, όσο και αυτά που αφορούν την απόκτηση του ενλόγω δικαιώματος από τους άμεσους και απώτερους δικαιοπαρόχους αυτού (ΑΠ 638/87 ΕλλΔνη 29.679, ΑΠ 406/91 ΕλλΔνη 33.124), όσα δε αντίθετα υποστηρίζει το εναγόμενο ελέγχονται ως αβάσιμα. Περαιτέρω, η ένδικη αγωγή είναι και νόμιμη, σύμφωνα με όσα έχουν αναπτυχθεί στη νομική σκέψη που προηγήθηκε, τόσο κατά την κύρια όσο και κατά την επικουρική βάση της, στηριζόμενη στις προαναφερθείσες διατάξεις καθώς και σε εκείνες των άρθρων 513, 1033, 1192, 1198, 70, 176 ΚΠολΔ, πλην του αιτήματός της περί κηρύξεως της απόφασης που θα εκδοθεί προσωρινά εκτελεστής, το οποίο απορρίπτεται ως μη νόμιμο, σύμφωνα με το άρθρο 909 παρ. 3 ΚΠολΔ, αλλά και για τον λόγο ότι η επί αναγνωριστικής αγωγής απόφαση δεν εκτελείται προσωρινά.

Η σωρευόμενη όμως σ' αυτήν παραδεκτως (Εφ Αθ 3690/85 ΕλλΔνη 20.1073) αρνητική αγωγή είναι μη νόμιμη και απορριπτέα, αφού τα επικαλούμενα από τους ενάγοντες πραγματικά περιστατικά, για την κατά νόμο θεμελίωση αυτής, ακόμη και αν θεωρηθούν αληθινά, αποτελούν ενδεχομένως αδικαιολόγητη αμφισβήτηση της κυριότητας του εναγόντος στο επίδικο εκ μέρους του εναγομένου, όχι όμως και παράνομη διατάραξη του ενλόγω δικαιώματός τους, που αποτελεί απαραίτητο στοιχείο της βάσεως της ενλόγω αγωγής (άρθρ. 1108 ΑΚ, Παπαδόπουλου, Αρνητική αγωγή, σελ. 98). Επομένως, ύστερα από όσα προαναφέρθηκαν, η αγωγή πρέπει να ερευ-

νηθεί περαιτέρω και στην ουσία της.

Το εναγόμενο, κατά τη δέουσα εκτίμηση των περιλαμβανομένων στις προτάσεις ισχυρισμών του, αρνείται αιτιολογημένα τα περιστατικά που αποτελούν την ιστορική βάση της αγωγής και περαιτέρω, προς απόκρουση αυτής, προβάλλει την ένσταση ιδίας κυριότητας στο επίδικο, επικαλούμενο τα ακόλουθα μεταγενέστερα πραγματικά περιστατικά: Ότι, με βάση τον 4796/27.1.1983 τίτλο κυριότητας (παραχωρητήριο) του Υπουργείου Οικονομικών, που μεταγράφηκε νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Θεσσαλονίκης (τόμος ... αριθμ. ...), απέκτησε την κυριότητα και έναντι τιμήματος από δηχ. μεταλλικές 2.840.738,60, εκτάσεως 500.000 τ.μ. που βρίσκεται στη θέση Π. της κτηματικής περιοχής των Κοινοτήτων Ασβεστοχωρίου-Πανοράματος Νομού Θεσσαλονίκης, όπως με λεπτομέρεια περιγράφεται από το εναγόμενο κατά θέση και όρια, στην οποία έκταση περιλαμβάνεται και το επίδικο (εκτάσεως 374 τ.μ.) και ότι από τον παραπάνω χρόνο μεταβίβασης σ' αυτό του επιδίκου μέχρι σήμερα διά των νομίμων εκπροσώπων του κατέχει και νέμεται όλο το προαναφερόμενο ακίνητο με νόμιμο τίτλο και διάνοια κυρίου, ασκώντας σ' αυτό διατατοχικές πράξεις σύμφωνα με τον προορισμό του και ειδικότερα έχει τη συνεχή επίβλεψή του, προέδρ. σε αποτύπωση της όλης έκτασης και, τέλος, το 1988 σε περίφραξη αυτής. Ο ισχυρισμός αυτός ως προς την διά παραγώγου τρόπον κτήση της κυριότητας του εναγομένου στο επίδικο αποτελεί νόμιμη ένσταση, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1033, 513, 192, 1198 ΑΚ και αφού η παραπάνω μεταβίβαση στο εναγόμενο από το Ελληνικό Δημόσιο και η μεταγραφή αυτού προαποδεικνύεται από τα επικαλούμενα και νόμιμα προσκομιζόμενα αντίγραφα, είτε σε πρωτότυπο είτε σε επικυρωμένα αντίγραφα, δεν θα τεθούν θέματα απόδειξης ως προς τα περιστατικά αυτά. Περαιτέρω όμως, αν θεωρηθεί ότι το εναγόμενο προβάλλει και έτερο τρόπο κτήσεως της κυριότητάς του στο επίδικο και δη ο ισχυρισμός του ότι απέκτησε την κυριότητα του επιδίκου και με τα προσόντα της τακτικής χρησιμότητας, είναι αόριστος και ανεπίδεκτος δικαστικής εκτίμησης και επομένως απορριπτέος, γιατί το εναγόμενο δεν επικαλείται νομή με καλή πίστη στο επίδικο, δηλαδή στοιχείο η επίκληση του οποίου και στην ένσταση αυτή (άρθρ. 1041 ΑΚ) επιβάλλεται από τη διάταξη του άρθρου 262 ΚΠολΔ, κατά την οποία η ένσταση, όπως και κάθε αγωγή (216 ΚΠολΔ), για τη θεμελίωσή της πρέπει να περιλαμβάνει σαφή έκθεση των γεγονότων του αξιούμενου δικαιώματος.

Κατά την παράγραφο 53 του άρθρου 1 του β.δ. της

13.5/10.7.1939 «περί Κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον της μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΕΤΕ συμβάσεως περί διαχειρίσεως των εν Ελλάδι κτημάτων των ανταλλαξίμων Μουσουλμάνων», το δικαίωμα της κυριότητας, κάθε εμπράγματο δικαίωμα και αυτό της υποθήκης, καθώς και τα δικαιώματα από την κατάσχεση και προσημείωση που προβάλλονται από οποιονδήποτε τρίτο κάτοχο ή όχι επί των κτημάτων, που παραδόθηκαν στην τράπεζα προ της 6.2.1936 (ημερομηνίας ισχύος της από 6.7.1935 συμβάσεως, που εγκρίθηκε με τον α.ν. 25.1/8.2.1936), πρέπει να έχουν γνωστοποιηθεί στην ΕΤΕ, με δήλωση που έπρεπε να επιδοθεί μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός έτους από της 8.2.1936, που ίσχυε η σύμβαση της 6.7.1935, μαζί με τα νόμιμα δικαιολογητικά, εφόσον τα πρωτόκολλα καταλήψεως κοινοποιήθηκαν ή ζητήθηκαν από την ΕΤΕ ενοίκια από τρίτους, διαφορετικά η παραπάνω ετήσια προθεσμία αρχίζει από της κοινοποίησης των πρωτοκόλλων, σε κάθε άλλη δε περίπτωση παραγράφονται τα δικαιώματα αυτά, ανεξαρτήτως του δικαιοστασίου. Προκειμένου όμως για κτήματα που παραδόθηκαν στην ΕΤΕ, ή ανακαλύφθηκαν από αυτήν, μετά την 8.2.1936, η ετήσια αυτή ανατρεπτική προθεσμία αρχίζει από της παραδόσεως των κτημάτων τούτων στη διαχείριση της Τράπεζας, που συντελείται διά της υπογραφής των πρωτοκόλλων παραδόσεως του κτήματος, σε όλες δε τις περιπτώσεις η ένσταση της παραγραφής αυτής προτείνεται σε κάθε στάση της δίκης. Οι σχετικές δίκες για τη διεκδίκηση των παραπάνω δικαιωμάτων, για μεν τα ακίνητα που παραδόθηκαν στην ΕΤΕ πριν από την 8.2.1936 πρέπει να έχουν εγερθεί εντός προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία αυτή, για δε τα ακίνητα που παραδόθηκαν μετά την ημερομηνία αυτή μέσα σε ένα έτος από της παραδόσεως αυτών στην Τράπεζα. Η κοινοποίηση του πρωτοκόλλου καταλήψεως προς τους κατόχους ή η ζήτηση από αυτούς ενοικίων τεκμαίρεται ότι έγινε και ως προς τους τρίτους που αξιώνουν δικαίωμα κυριότητας. Η μη εμπρόθεσμη, κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, έγερση των σχετικών δικών για τη διεκδίκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, συνεπάγεται την παραγραφή αυτών και την κατά τις διατάξεις της συμβάσεως αυτής διαχείριση από την ΕΤΕ και ρευστοποίηση των κτημάτων αυτών». Από τη διάταξη αυτήν προκύπτει ότι οι αξιώσεις για δικαιώματα κυριότητας κλπ. τόσο επί των ακινήτων που καταλαμβάνονται από την Εθνική Τράπεζα ως ανταλλάξιμα, όσον και εκείνων που παραδίδονται σ' αυτήν ως ανταλλάξιμα υπόκεινται στη διεσπίζομενη ετήσια παραγραφή, η οποία όμως αρχίζει πάντοτε από της κοινοποίησης του πρωτοκόλλου

καταλήψεως προς τους κατόχους των κτημάτων αυτών ή της ζήτησεως από αυτούς ενοικίων, ανεξάρτητα από τον χρόνο που έγινε η καταλήψη, δεν αρκεί δε, για την έναρξη του χρόνου της παραγραφής, η με οποιονδήποτε άλλον τρόπο γνώση από τους ενδιαφερόμενους της γενομένης καταλήψεως του κτήματος ή της συντάξεως του σχετικού με αυτήν πρωτοκόλλου. Εξάλλου, διά του α.ν. 1909/1939, η διαχείριση των ανταλλαξίμων κτημάτων περιήλθε στο Ελληνικό Δημοσίο και συστάθηκε ειδική Υπηρεσία Διαχειρίσεως Ανταλλαξίμων Μουσουλμανικών Κτημάτων (Υ.Δ.Α. Μ.Κ.), η οποία οργανώθηκε με το από 19.9/4.10.1939 β.δ/γμα, που τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και κωδικοποιήθηκε με το β.δ/γμα της 24/31.10.1940. Με την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του τελευταίου αυτού διατάγματος καθορίζεται η διαδικασία έρευνας για την ανακάλυψη και άλλων κτημάτων (εκτός δηλαδή εκείνων που είχαν περιέλθει στην κατοχή ή τη διαχείριση της Εθνικής Τράπεζας ή του Δημοσίου), που ανήκαν στους ανταλλάξιμους μουσουλμάνους, μετά από την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης προς τους κατόχους των κτημάτων αυτών για προσαγωγή των στοιχείων που αποδεικνύουν τα προβαλλόμενα δικαιώματα, καθώς και την κοινοποίησή σ' αυτούς και το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας της περιφέρειας του κτήματος, του πρωτοκόλλου καταλήψεως και της ταυτόχρονης τοιχοκολλησεως αυτού στο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα, προκειμένου, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τις κοινοποιήσεις και τοιχοκολλησεις αυτές, να υποβληθούν από τους κατόχους ενστάσεις κατά των πρωτοκόλλων, επί των οποίων αποφασίζει η Υ.Δ.Α.Μ.Κ., και τα οποία καθίστανται οριστικά με την απόρριψη των ενστάσεων ή την πάροδο της, για την υποβολή αυτών, μηνιαίας προθεσμίας. Περαιτέρω, με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 3 του ίδιου διατάγματος, ορίζεται ότι «το δικαίωμα της κυριότητας και το εμπράγματο δικαίωμα, εκτός της υποθήκης και προσημείωσης, που προβάλλονται από οποιονδήποτε τρίτο κάτοχο ή όχι επί των κτημάτων, που από την έναρξη της ισχύος του παρόντος και εφεξής καταλαμβάνονται ως ανταλλάξιμα από την Υ.Δ.Α.Μ.Κ., πρέπει μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός έτους από της κατά το άρθρο 1 παρ. 5 αυτού οριστικοποίησεως του πρωτοκόλλου καταλήψεως, να γνωστοποιηθούν με αίτηση αναγνώρισεως του δικαιώματος των αιτούντων, η οποία υποβάλλεται από τους ενδιαφερόμενους μέσω της Γενικής Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικού στο, κατά το άρθρο 6 του από 29.9.1930 β.δ/τος «περί οργανώσεως της υπηρεσίας διαχειρίσεως ανταλλαξίμων μουσουλμανικών κτημάτων», γνωμοδοτικό συμβούλιο, επί απαιτήσεων

κατά της ανταλλάξιμης περιουσίας. Μετά την εξάντληση της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο αυτό (6), υποχρεούνται όσοι δεν αποδέχονται τη σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών να εγείρουν, μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την κοινοποίησή σ' αυτούς της απόφασης αυτής του Υπουργού, τακτική αγωγή διεκδικήσεως των παραπάνω δικαιωμάτων τους. Δικαιώματα από τα παραπάνω, για τα οποία δεν υποβλήθηκε εμπρόθεσμα η παραπάνω αίτηση προς το γνωμοδοτικό συμβούλιο, ή δεν ασκήθηκε η κατά το δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου σχετική αγωγή, παραγράφονται. Όσοι προβάλλουν τέτοια δικαιώματα επί κτημάτων που περιήλθαν ή παραδόθηκαν στην ΥΔΑΜΚ μέχρι την έναρξη της ισχύος του παρόντος διατάγματος, εφόσον κατά τις διατάξεις που ίσχυαν μέχρι τώρα δεν παραγράφηκαν, υποχρεούνται, εάν δεν προσέφυγαν στα τακτικά Δικαστήρια, να υποβάλουν, μέσα σε ένα έτος από της ισχύος του παρόντος, αίτηση στο γνωμοδοτικό συμβούλιο επί αποκτήσεων κατά της ανταλλάξιμης περιουσίας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού». Από τις τελευταίες αυτές διατάξεις προκύπτει ότι και με αυτές θεσπίζεται βραχυπρόθεσμη παραγραφή, βάσει της οποίας αποσθύνονται τα εμπράγματα δικαιώματα που προβάλλονται επί των ανταλλάξιμων κτημάτων, με δύο τρόπους, δηλαδή είτε με την πάροδο έτους για την υποβολή αιτήσεως προς διοικητική αναγνώριση αυτών, είτε με την πάροδο έτους για την άσκηση της σχετικής αγωγής, η οποία (παραγραφή) αρχίζει, προκειμένου για τα κτήματα που καταλαμβάνονται από την ΥΔΑΜΚ ως ανταλλάξιμα, από την έναρξη της ισχύος του β.δ. της 24/31.10.1940 και στο εξής από της κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 1 αυτού οριστικοποίησής του πρωτοκόλλου καταλήψεως στην πρώτη περίπτωση, ή με την κοινοποίησή σ' αυτόν που υπέβαλε την αίτηση αναγνώρισεως της απορριπτικής αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών στη δεύτερη περίπτωση. Προκειμένου δε για τα κτήματα που περιήλθαν ή παραδόθηκαν στην ΥΔΑΜΚ μέχρι την έναρξη της ισχύος του διατάγματος αυτού (β.δ. 24/31.10.1940), η ετήσια παραγραφή αρχίζει και για τις δύο παραπάνω περιπτώσεις από την ισχύ του διατάγματος, εφόσον οι σχετικές αξιώσεις δεν είχαν παραγραφεί βάσει των διατάξεων που ίσχυαν μέχρι τότε, ή δεν είχε υποβληθεί αίτηση διοικητικής αναγνώρισεως, ή δεν είχε ασκηθεί η τακτική αγωγή. Συνάγεται δηλαδή από τις προαναφερόμενες διατάξεις ότι, για όλες τις περιπτώσεις, αφετηρία του χρόνου της ετήσιας παραγραφής των επί των ανωτέρω κτημάτων αξιώσεων αποτελεί πάντοτε η γνώση από μέρους των ενδιαφερο-

μένων της καταλήψεως των κτημάτων αυτών ως ανταλλάξιμων, η οποία να προκύπτει από τις παραπάνω κοινοποιήσεις προς αυτούς, ειδικότερα δε για τα ακίνητα που είχαν καταληφθεί από την ΕΤΕ, κατά τα προεκτεθέντα, με την κοινοποίηση στον κάτοχο αυτών του πρωτοκόλλου καταλήψεως ή με τη ζήτησή από αυτούς ενοικίων. Οι προϋποθέσεις αυτές της έναρξης του χρόνου της ετήσιας παραγραφής δεν άλλαξαν με το ν.δ. 1042/1946, με το άρθρο 4 του οποίου επιτράπηκε η έγερση της αγωγής κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος μέσα σε έξι μήνες από της ισχύος του, ούτε και με τον ν. 2283/1952, με το άρθρο 14 παρ. 1 του οποίου παρατάθηκε για ένα ακόμη έτος από την έναρξη της ισχύος του ο χρόνος άσκησης της αγωγής και στη συνέχεια, με το άρθρο 15 παρ. 4 του ν.δ. 547/1970, για έξι μήνες και με το άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 357/1976 για άλλους έξι μήνες η έγερση της αγωγής αυτής, αφού, για να συμπληρωθεί ο νέος χρόνος λήξης της παραγραφής που ορίστηκε με τις διατάξεις αυτές, έπρεπε να είχε αρχίσει η διαδρομή αυτού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραπάνω αναφερόμενες διατάξεις (βλ. σχ. ΑΠ 232/1973 ΝοΒ 2.1076, ΑΠ 1453/1980 ΝοΒ 29.711, ΑΠ 125/1965 ΝοΒ 13.950, ΕφΘεσ 888/1991 και 1413/1994, 2235/96, αδημ.).

Περαιτέρω, το εναγόμενο ισχυρίζεται ότι το όλο ακίνητο των 500 στρεμμάτων ήταν ανταλλάξιμο και ειδικότερα ότι «υπαγόταν στο Βακούφιο του ιερού τεμένου Ασρακλή (ήδη Πανοράματος) και καταλήφθηκε από την αρμόδια Υπηρεσία, με το 4247/28.2.32 πρωτόκολλο κατάληψης, που επιδόθηκε νόμιμα σε όλους τους φερόμενους κατόχους της έκτασης αυτής». Με βάση τα περιστατικά αυτά, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, επιχειρείται από το εναγόμενο η προβολή της ένστασης ενιαύσιας παραγραφής του ενδίκου δικαιώματος του εναγόντος να διεκδικήσει το επίδικο, η συμπλήρωση της οποίας του στερεί το έννομο συμφέρον να ασκήσει την κρινόμενη αγωγή. Πλην όμως, ο ισχυρισμός αυτός είναι αόριστος και ανεπίδεκτος δικαστικής εκτιμήσεως και, συνεπώς, απορριπτός, καθότι τα επικαλούμενα από αυτό παραπάνω γεγονότα δεν κρίνονται ικανά για τη θεμελίωση της σχετικής ένστασης και συγκεκριμένα το εναγόμενο δεν επικαλείται ότι μεταξύ των «τότε φερομένων ως κατόχων της έκτασης αυτής» περιλαμβάνονταν και οι απώτεροι και απώτατοι δικαιοπάροχοι του εναγόντος, ποιοι ακριβώς ήταν αυτοί και αν επιδόθηκε σ' αυτούς το προαναφερόμενο πρωτόκολλο (αναφέροντας παράλληλα και τις επιδόσεις), ώστε να αρχίσουν να τρέχουν σε βάρος τους οι παραπάνω προθεσμίες για την παραγραφή των αξιώσεών τους στο επίδικο. Επομένως, για

τους παραπάνω λόγους που εκτέθηκαν στην προηγούμενη νομική σκέψη, αλλά και γιατί δεν επικαλείται ότι ζητήθηκαν ποτέ από τους δικαιιοπαρόχους των εναγόντων ενοίκια και, περαιτέρω, ότι διαβιβάστηκε στον αρμόδιο Δήμο (ή κοινότητα) αντίγραφο αυτού (πρωτοκόλλου κατάληψης) και έγινε η τοιχοκόλλησή του, δεν οριστικοποιήθηκε το πρωτόκολλο αυτό, ώστε κατά τα προαναφερθέντα ν' αρχίσουν οι προθεσμίες παραγραφής της ένδικης αξίωσης στο επίδικο για την άσκηση τακτικής αγωγής αναγνώρισεως του δικαιώματος κυριότητας του ενάγοντος στο ακίνητο αυτό. Επιπλέον, ανεξάρτητα από τη μη οριστικοποίηση του πρωτοκόλλου αυτού κατάληψης του επιδίκου, όπως έχει νομολογηθεί (ΑΠ 679/69 ΝοΒ 18.551 και 126/1965 ΝοΒ 13.950), η πιο πάνω διάταξη (άρθρο 3 παρ. 1 εδ. γ' του β.δ. 24/31.10.1940), με την οποία απαγγέλλεται ως κύρωση, σε περίπτωση παραμέλησης των προθεσμιών, η παραγραφή της αξίωσης του αιτούντος για διεκδίκηση δικαιωμάτων του στα ακίνητα, που παραδόθηκαν στην Υ.Δ.Α.Μ.Κ., είναι ανίσχυρη, αφού αυτή τέθηκε χωρίς τη νομοθετική εξουσιοδότηση του α.ν. 1909/1939 (βλ. ΕφΘεσ 2090/94 και 1418/84, αδημ.).

Εξάλλου, η παρ. 1 του άρθρου 2 της Συμβάσεως Αγκύρας μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας «περί καταργήσεως της Μικτής Επιτροπής Ανταλλαγής Ελληνοτουρκικών Πληθυσμών», που υπογράφηκε την 9.12.1933 και κυρώθηκε με τον ν. 6018/1934, ορίζει ότι, εκτός από τα ακίνητα των οποίων η κατάσταση εγκρίθηκε από τη Μικτή Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 της συμβάσεως Αγκύρας (της 10ης Ιουνίου 1930, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 4793/1930), καθώς και τα ακίνητα που πραγματικά καταλήφθηκαν από την Ελληνική ή την τουρκική Κυβέρνηση πριν από την εφαρμογή της συμβάσεως αυτής, δηλαδή πριν από την παρακάτω έναρξη της ισχύος της συμβάσεως Αγκύρας της 10ης Ιουνίου 1930 και των οποίων η απόδοση δεν αποφασίστηκε από την Επιτροπή αυτή, καμία άλλη κατάσταση ή κατάληψη δεν θα ενεργηθεί, ούτε θα παρδούν άλλα οποιαδήποτε περιοριστικά μέτρα επί ακινήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα και ανήκουν σε όλες τις κατηγορίες των προσώπων που προβλέπει η Σύμβαση της Αγκύρας και αν ακόμη ήθελε διαπιστωθεί ότι αυτά ανήκουν σε ανταλλάξιμους ή σε πρόσωπα που στερήθηκαν το δικαίωμα επιστροφής, εκτός από τις περιπτώσεις εφαρμογής των διατάξεων του Κοινού Δικαίου. Η κατάργηση της Μικτής Επιτροπής Ανταλλαγής Πληθυσμών επήλθε, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Συμβάσεως, μετά παρέλευση οκτώ μηνών από την έναρξη της ισχύος αυτής. Κατά την

παράγραφο 2 του άρθρου αυτού της Συμβάσεως, το γεγονός της πραγματικής ή όχι κατοχής πριν από την 23η Ιουλίου 1930, χρονολογία έναρξης της ισχύος της Συμβάσεως Αγκύρας (της 10ης Ιουνίου 1930), οφείλει ν' αποδειχθεί, σε περίπτωση αμφισβήτησεως, ενώπιον των αρμοδίων Δικαστηρίων της χώρας που βρίσκονται τα ακίνητα. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 1 της Συμβάσεως αυτής, με τη ρητή επιφύλαξη των άρθρων 2 και 3 αυτής, δηλαδή της απαγορεύσεως κατασχέσεως και καταλήψεως, κάθε αίτηση που δεν υποβλήθηκε στη Μικτή Επιτροπή μέσα στη μηνιαία προθεσμία που τάσσει το άρθρο 1 της ίδιας Σύμβασης και που αφορά την περιουσία, τα δικαιώματα και συμφέροντα που καθορίζονται από τη Σύμβαση της Αγκύρας (της 10.6.1930) και από τις αποφάσεις της Μικτής Επιτροπής ή από ουδέτερα μέλη αυτής, θα εκδικασθεί από τα αρμόδια Δικαστήρια της μιας ή άλλης χώρας. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προς τις διατάξεις της από 10 Ιουνίου 1930 Συμβάσεως της Αγκύρας, προκύπτει ότι, μεταξύ των ακινήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα και που είναι απαγορευμένη η διοικητική κατάληψη από το Ελληνικό Δημόσιο με τις προϋποθέσεις του παραπάνω άρθρου 2 της από 9.12.1923 Συμβάσεως της Αγκύρας, είναι και αυτά που ανήκουν στους μουσουλμάνους Τούρκους υπηκόους, όχι μόνο σ' αυτούς που διατήρησαν την επί των ακινήτων αυτών ιδιοκτησία τους μετά τη Σύμβαση της Αγκύρας της 10ης Ιουνίου 1930, λόγω της προηγηθείσας απόδοσής τους σ' αυτούς, ή της πράγματι ευρέσεώς τους στη νομή και κατοχή αυτών την 1η Αυγούστου 1929, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 30 της Συμβάσεως αυτής, αλλά και σ' αυτούς που στερήθηκαν την ιδιοκτησία των ακινήτων αυτών κατά τη χρονολογία αυτή, με την περιέλευση αυτών, κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητας στο Ελληνικό Δημόσιο την έναρξη της ισχύος της συμβάσεως αυτής της 10ης Ιουνίου 1930, σύμφωνα με το άρθρο 7 αυτής. Το Ελληνικό Δημόσιο όμως δύναται να διεκδικήσει και επιδιώξει την εγκατάσταση στα ακίνητα αυτά, που περιήλθαν κατά τον τρόπο αυτό στην ιδιοκτησία του, μόνο κατά τους ορισμούς του κοινού δικαίου ενώπιον των τακτικών Δικαστηρίων, σε οποιουδήποτε τη νομή και αν βρίσκονται αυτά μετά την 1η Αυγούστου 1929 (βλ. σχ. ΑΠ 55/1965 ΝοΒ 13.812, ΑΠ 35/1957 ΝοΒ 5.514, ΑΠ 65/1970 ΝοΒ 18.789, ΕφΘεσ 888/91, ΕφΘεσ 2090/94, ΕφΘεσ 1418/94, αδημ.).

Επιπλέον το εναγόμενο, κατά την εκτίμηση του περιεχομένου των προτάσεών του, όπως προαναφέρθηκε, ισχυρίζεται ότι το επίδικο ως ανταλλάξιμο καταλήφθηκε με το προναφερόμενο πρωτόκολλο και κα-

ταγράφηκε στα σχετικά κτηματολόγια της Υπηρεσίας Ανταλλαξίμων Μουσουλμανικών Κτημάτων με στοιχεία ΑΚ 7222 και επομένως, από το έτος 1923, που καταρτίστηκε η από 30.1.1923 Σύμβαση της Λωζάννης, περιήλθε αυτό, δυνάμει της Σύμβασης αυτής, στην κυριότητα του δικαιοπαρόχου του, Ελληνικού Δημοσίου, κατά πρωτότυπο τρόπο, αφού υπάρχει δε και το τεκμήριο ανταλλαξιμότητας, οι δικαιοπάροχοι του ενάγοντος και ο ίδιος δεν απέκτησαν σ' αυτό κανένα δικαίωμα με παράγωγο τρόπο ή χρησικτησία, εφόσον δεν είχαν τον απαιτούμενο τίτλο και τον χρόνο νομής. Ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτός ως νόμω αβάσιμος, εφόσον το εναγόμενο δεν επικαλείται ότι η παραπάνω κατάληψη του επιδίκου από το Ελληνικό Δημόσιο εγκρίθηκε από τη Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής Πληθυσμού και ότι η κατάληψη αυτή, που έγινε πριν από την έναρξη ισχύος της προαναφερομένης από 10.6.1930 Σύμβασης της Άγκυρας ήταν πραγματική, δεδομένου ότι, για την περιέλευση των ανταλλαξιμών αυτών ακινήτων στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, έπρεπε η κατάληψη που έγινε πριν από τις 23.7.1930 να ήταν πραγματική και όχι πλασματική, σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν στη νομική σκέψη που προηγήθηκε (ΑΠ 65/1970 και 35/1957 ό.π.).

Εξάλλου, ο επικουρικά προβαλλόμενος ισχυρισμός από το εναγόμενο, ότι το επίδικο αποτελούσε ανέκαθεν δημόσια δασική έκταση (6.δ/γμα της 17.11.1836 «περί ιδιωτικών δασών», των άρθρων 1, 8, 24 και 30 του νόμου της 7 Ραμαζάν 1274 (1856) «περί γαιών», σε συνδυασμό με το άρθρο 60 παρ. 1 της συνθήκης της Λωζάννης), ανεξάρτητα του ότι είναι αντιφατικός προς τον αμέσως προηγούμενο ισχυρισμό αυτού, παραδεκτά προβάλλεται από τον διάδικο αυτόν λόγω της επικουρικότητας (ΕφΑδ 7798/84 ΕλλΔνη 24.483, ΕφΑδ 1798/80 Αρμ 35.131, ΑΠ 160.60 ΝοΒ 17.839) και συνιστά νόμιμη ένσταση κυριότητας του δικαιοπαρόχου του εναγομένου, Ελληνικού Δημοσίου, στο επίδικο (ΑΠ 60/78 ΝοΒ 26.1353, ΑΠ 575/67 ΝοΒ 16.174, Κ. Παπαδόπουλου, Αγωγές Εμπραγμάτων Δικαίου, σελ. 355 επ.), στηριζόμενη στις προαναφερόμενες διατάξεις και επομένως πρέπει, ενόψει της αρνήσεως των εναγόντων, να ερευνηθεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική βασισιμότητά της. Τέλος, ο ισχυρισμός του διαδίκου αυτού ότι το επίδικο, ως ευρισκόμενο στις προσαρτηθείσες Νέες Χώρες, έχει περιέλθει στην αναμφισβήτητη κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου (και επομένως και του ιδίου εναγομένου) με βάση τη σύμβαση περί ειρήνης μεταξύ Ελλάδος - Τουρκίας της 1ης/14ης Νοεμβρίου 1913, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. ΣΙΓ' 4213 της 14/14.11.1913

(ΦΕΚ 229/14.11.13), ως υπαγόμενο στην κατηγορία των δημοσίων γαιών του παραπάνω νόμου «περί γαιών» της 7ης Ραμαζάν 1274, αποτελεί άρνηση της κρινόμενης αγωγής και ειδικότερα άρνηση των στοιχείων της επικαλούμενης εξουσίσεως του επιδίκου ως καλλιεργήσιμου αγρού.

Στη συνέχεια, το εναγόμενο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης άσκησε τη συνεκδικαζόμενη με αριθμ. 32017/1.8.95 ανακοίνωση δίκης, με προσεπικλήση σε αναγκαστική παρέμβαση, στρεφόμενο κατά του Ελληνικού Δημοσίου, με την οποία ζητά να παρέμβει αυτό στην αρξαμένη δίκη προς υποστήριξή του και με σκοπό την απόρριψη της κρινόμενης αγωγής, επικαλούμενο για τη θεμελίωση του παραδεκτού αυτής την ύπαρξη έννομης σχέσης του με το προσεπικαλούμενο, η οποία αναφέρεται στο διαφιλονικούμενο στην κύρια δίκη αντικείμενο και θεμελιώνει δικαίωμα αποζημιώσής του σε περίπτωση ήττας του στην εναντίον του παραπάνω δίκη. Ειδικότερα δε ισχυρίζεται ότι, δυνάμει του 4796/27.1.83 τίτλου κυριότητας του Υπουργείου Οικονομικών-Εφορίας Δημοσίων Κτημάτων, που μεταγράφηκε νόμιμα στα οικεία βιβλία του Υποθηκοφυλακείου Θεσσαλονίκης, το ίδιο απέκτησε την κυριότητα - αφού κατέβαλε και το τίμημα από 2.840.378,60 μεταλλικές δραχμές - του αναφερόμενου στον τίτλο αυτό ακινήτου, έκτασης 500.000 τ.μ., τμήμα του οποίου (ακινήτου) και ειδικότερα έκταση 374 τ.μ. αποτελεί το επίδικο, το οποίο διεκδικεί ο ενάγων. Η προσεπικλήση αυτή, με την οποία διευρύνονται τα υποκειμενικά όρια της έννομης σχέσης της παρούσας δίκης είναι νόμιμη, στηριζόμενη στη διάταξη του άρθρου 88 ΚΠολΔ και πρέπει αυτή, όπως και η με αριθμό κατάθεσης 11870/96 πρόσθετη παρέμβαση, που άσκησε παραδεκτά κατά το άρθρο 80 ΚΠολΔ το προσεπικαλούμενο Ελληνικό Δημόσιο υπέρ του εναγομένου της κύριας δίκης, Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, αναφέροντας για τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντός του ότι σε περίπτωση ευδοκίμησης της κύριας αγωγής θα υποχρεωθεί αυτό στην επιστροφή του παραπάνω τμήματος, με την ενδεχόμενη πρόκληση σε βάρος του και άλλων δυσμενών, αντανάκλαστικών συνεπειών, συνεκδικαζόμενες με την κύρια αγωγή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 246 ΚΠολΔ να ερευνηθούν περαιτέρω κατ' ουσίαν.

Ενόψει δε του παραδεκτού της άσκησης της πρόσθετης παρέμβασης και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο προσθέτως παρεμβαίνων, μεταξύ των άλλων διαδικαστικών πράξεων, μπορεί να προτείνει και ενστάσεις, οι προσβαλλόμενοι στην παρούσα περίπτωση από το προσθέτως παρεμβαίνον (ίδιοι με τους

προαναφερόμενους ισχυρισμούς που επικαλέσθηκε το εναγόμενο, εκτός του τελευταίου περί του δασικού χαρακτήρα της επίδικης έκτασης) ισχυρισμοί του και ειδικότερα ότι το επίδικο ήταν ανταλλάξιμο (με όλες τις προεκτεινόμενες συνέπειες λόγω αυτού του χαρακτηρισμού) και ότι περιήλθε αυτό στην κυριότητά του με βάση τη Σύμβαση της Λωζάννης, είναι απορριπτέοι για τους λόγους που προαναφέρθηκαν για την κάθε περίπτωση.

Μετά από αυτά και ενόψει της άρνησης από το εναγόμενο των πραγματικών περιστατικών που θεμελιώνουν την ιστορική βάση της ευρύτερης θέσης όπου βρίσκεται το επίδικο ακίνητο κατά τους ισχυρισμούς των εναγόντων, καθώς και της άρνησης από τους τελευταίους των επικαλούμενων περιστατικών για την κατά τα παραπάνω κριθείσα νόμιμη ένσταση του εναγομένου περί της ιδιότητας του επιδίκου ως δασικής έκτασης, πρέπει οι διάδικοι αυτοί να υποχρεωθούν να αποδείξουν τα αποτελούντα την ιστορική βάση πραγματικά περιστατικά, με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο και με μάρτυρες, οι οποίοι επιτρέπονται ως εκ της φύσεως των αποδεικτέων (άρθρ. 335, 338, 341, 394 ΚΠολΔ).

Η εξέταση των μαρτύρων, ο αριθμός αυτών καθώς και η προδεσμία διεξαγωγής θα λάβει χώρα σύμφωνα με τα άρθρα 341 παρ. 1, 2 και 3, 406 και 396 ΚΠολΔ, όπως τα δύο πρώτα ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρ. 3 ν. 2207/94, όπως ορίζεται ειδικότερα στο διατακτικό. Για να διακριθώθει όμως το γεγονός εάν το επίδικο κείται μέσα στα όρια της κτηματικής περιοχής των Κοινοτήτων Ασβεστοχωρίου και Πανοράματος Θεσσαλονίκης και ειδικότερα στη θέση «Π.», καθώς επίσης και το εάν η επίδικη έκταση αποτελούσε πάντοτε δασική έκταση, χρειάζονται ειδικές γνώσεις επιστήμης, και για το λόγο αυτόν το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να διαταχθεί πραγματογνωμοσύνη (άρθρ. 368 ΚΠολΔ), η οποία θα γίνει όπως ορίζεται στο διατακτικό. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η αγορά του επιδίκου με τα επικαλούμενα συμβόλαια, οι αποδοχές κληρονομιάς και οι μεταγραφές αυτών προαποδεικνύονται από τα προσκομιζόμενα νόμιμα με επίκληση από τους εναγόντες δημόσια έγγραφα, είτε σε πρωτότυπα είτε σε επικυρωμένα αντίγραφα και συνεπώς δεν θα τεθούν θέματα απόδειξης για τα περιστατικά αυτά.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΕφΘεσ 2269/2000

Πρόεδρος: Γεώργιος Αμελαδιώτης.

Δικαστές: Ι. Σιμόπουλος, Κ. Βαμβακίδης (εισηγητής).

Δικηγόροι: Ν. Διαλυνάς - Ν. Ξερικού-Μόσχου.

(1510 παρ. 1, 1511 παρ. 1, 1512, 1518 παρ. 1 ΑΚ· 293, 618Β, 681Γ παρ. 2 ΚΠολΔ).

Ονοματοδοσία ανήλικου τέκνου· περιλαμβάνεται στη γονική μέριμνα και, συνεπώς, αν οι γονείς διαφωνούν περί του ονόματος που πρέπει να δοθεί, αποφασίζει το δικαστήριο, επιλέγοντας τη λύση που ανταποκρίνεται στο συμφέρον του τέκνου· το δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τα αιτήματα ή τη γνώμη των γονέων, ούτε και από το γεγονός ότι το τέκνο είναι ήδη βαπτισμένο, διότι η ονοματοδοσία δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο του μυστηρίου του βαπτίσματος, ώστε να απαγορεύεται η μεταβολή του ονόματος· κρίση ότι η συμφέρουσα λύση για την επιλογή του ονόματος του μόνου τέκνου των ευρισκομένων σε διάσταση διαδίκων, είναι η επιλογή συνδυασμού των ονομάτων των γονέων της πατρικής και της μητρικής γραμμής, με προτασόμενο το όνομα της γαίας της πατρικής γραμμής, η οποία έχει ήδη πεθάνει, και με τη δέσμευση να προσφωνείται το ανήλικο με το όνομα αυτό αναφορά στις ελληνικές συνήθειες και παραδόσεις.

Συμβιβασμός δικαστικός· υποχρεωτική απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς στις δίκες διατροφής και επιμέλειας τέκνου· δεσμευτικός ο συμβιβασμός εφόσον προβλέπει στο συμφέρον το τέκνου.

Ο εφεσίβλητος, με την από 22.4.1999 (αριθμός εκθέσεως καταθέσεως 14406/1999) αγωγή του κατά της εκκαλούσας συζύγου του, ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ζήτησε, ενόψει διαφωνίας αυτών (διαδίκων-συζύγων), ν' αποφανθεί το ανωτέρω δικαστήριο για το κύριο όνομα που έπρεπε να δοθεί στο ανήλικο και αβάπτιστο τέκνο τους. Το Μονομελές Πρωτοδικείο, δικάζοντας κατά την ειδική διαδικασία των διαφορών που αφορούν διατροφή και επιμέλεια τέκνων (άρθρα 681Β', 681Γ' ΚΠολΔ) και ύστερα από συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς με συμβιβασμό των διαδίκων που έγινε στο ακροατήριο και καταχωρήθηκε στα πρακτικά, δέχθηκε την αγωγή και έκρινε με την 24383/1999 απόφασή του ότι πρέπει να δοθεί στο ανήλικο τέκνο των διαδίκων το όνομα Γ...-Ε... Κατά της απόφάσεως αυτής παραπονείται η εναγομένη-εκκαλούσα, με την κρινόμενη έφεσή της, για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων και ζητεί την εξαφάνισή αυτής (εκκαλουμένης) και την απόρριψη της αγωγής. Η έφεση είναι παραδεκτή, αφού ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα και επομένως πρέπει να εξετασθεί για να κριθεί το βάσιμο των λόγων αυτής (άρθρο 533 ΚΠολΔ).

Κατά το άρθρο 1510 παρ. 1 ΑΚ, η μέριμνα για το ανήλικο τέκνο είναι καθήκον και δικαίωμα των γονέων (γονική μέριμνα), οι οποίοι την ασκούν από κοινού. Η γονική μέριμνα περιλαμβάνει την επιμέλεια του προσώπου, τη διοίκηση της περιουσίας και την εκπροσώπηση του τέκνου σε κάθε υπόθεση ή δικαιοπραξία ή δική, που αφορούν το πρόσωπο ή την περιου-